

# Avalakkallarneq - efterskolimut

Hjemmefra - på efterskole

En dokumentarfilm om unge  
grønlandere på efterskole i Danmark





# Et stort skridt med mange udfordringer

En stadig større del af unge grønlændere vælger i disse år at tage på efterskole i Danmark.

Aktuelt er det ca. 1/3 af en ungdomsårgang.

Et skoleår så langt væk hjemmefra, med et andet sprog og i en anderledes kultur kan give en personlig, sproglig og faglig udvikling, der for alvor "løfter". Men det vil også være et år, hvor de unge kan støde på vanskeligheder med sproget og med afsavn af familien og det kendte derhjemmefra.

Meget i Danmark virker fremmedartet på de unge fra Grønland, og for mange er det deres første besøg hernede. Naturen, klimaet, omgangsformen og tempoet er helt anderledes. Også efterskoleformen er en ny og ukendt udfordring.

Selv om de fleste efterskoler underviser i velkendte skolefag, vil eleverne møde en helt anderledes skole og en anden måde at gå i skole på, end de er vant til. Undervisningen vil typisk strække sig over hele dagen, fra morgensang og fortælling til aftenprogrammet. Efterskolerne tilbyder desuden en lang række kreative og praktiske fag; nogle skoler er tilmed stærkt profilerede på deres fagtilbud.

Ét af de vigtigste kendetegn ved efterskolen er imidlertid kostskoleformen, der indebærer, at man bor, spiser og går i skole sammen - 24 timer i døgnet. Det er almindeligt at bo 2-3, måske 4 sammen på et værelse, og fælles pligter som fx rengøring og køkkentjans er en del af fællesskabet. Man lærer kammerater og lærere bedre at kende, når samværet ikke er begrænset til timerne og undervisningen.



# Flere sprog - en nødvendig kompetence

De unge grønlandere tilbringer et skoleår sammen med unge danskere, og uanset elevens sproglige udgangspunkt, forudsætter det en vilje til at anvende og erobre det danske sprog.

Netop sproglig kompetence er én af Hjemmestyrets væsentlige bevæggrunde for at tilskynde til og støtte et efterskoleophold i Danmark. Det grønlandske samfund har brug for, at de unge er (mindst) tosprogede og bliver så fortrolige med dansk, at de kan gennemføre en uddannelse. I en tid, hvor man siden Hjemmestyrets indførelse i 1979 af mange gode og åbenlyse grunde har valgt at opprioritere egen kultur og eget sprog, er man endt med det dilemma, at "af-danskningen" har medvirket til et utilsigtet uddannelsesproblem. Befolkningsgrundlaget i Grønland er ganske enkelt så lille, at så godt som alle uddannelsesstilbud forudsætter at man behersker dansk eller engelsk.





## Filmen som vejledning

For at efterskoleopholdet kan blive en oplevelse for livet og en god ballast til det videre uddannelsesforløb, er det vigtigt, at de unge grønlandere og deres familie er bedst muligt forberedte og helt personligt kan gøre sig realistiske forestillinger om, hvad året kan tilføre af berigende og vanskelige oplevelser.

Vi har ønsket, at filmen skal vise efterskolelivet på "godt og ondt" – *set med grønlandske øjne.*

I filmen møder vi en række elever – på hjemmebane, ved den overvældende ankomst og skolestart og i skoleårets løb. Vi har bestræbt os på med filmen at nå godt rundt i skoleformen og i skoleåret, som det opleves og leves med op- og nedture, begyndervanskeligheder, erobring af sprog, undervisning, skoleliv og venskaber - og som det forlades, når året er gået, og man er blevet mange oplevelser rigere.

Vi har ladet elever, lærere, forstandere og kontaktfamilier tale for sig selv, og derved bliver mange synsvinkler belyst.

Det er vores håb, at filmen vil blive set af alle, der selv gør sig overvejelser om eller er involveret i beslutningen om et efterskoleophold: unge, forældre, skolelærere og vejledere.

Filmen kan anvendes i mange sammenhænge; i klassen, i vejledningstimer, til forældremøde, i hjemmet, ved et fælles arrangement i en bygd/by og på TV.

Selv om filmen er lavet til Grønland, har den også et vigtigt budskab til de danske efterskoler, Grønlænderhusene i Danmark og til de mange kontaktfamilier, der hvert år danner bagland for de grønlandske efterskoleelever. Forhåbentlig øger filmen forståelsen for det enorme kulturskifte, de unge skal håndtere, mens de er på skole i Danmark.



# Ikke kun et valg om efterskole - men også spørgsmålet om hvilken efterskole



Man skal huske på, at når man har besluttet sig for et efterskoleophold, er det ikke ligegyldigt, hvilken skole man vælger. Der er ca. 235 forskellige skoler at vælge mellem, og det er uægteligt noget vanskeligere at vælge fra Grønland end fra Danmark, alene af den grund at de unge og deres familier ikke har mulighed for at aflægge skolen et besøg før skolestart. Den store variation i skolernes værdigrundlag og undervisningsmæssige og holdningsmæssige platform er blot antydnet i filmen. Nærmere informationer og en grundigere vejledning må søges i Efterskolernes Sekretariat, bl.a. på [www.efterskole.dk](http://www.efterskole.dk), i skolernes skriftlige materialer og via skolevejledere og lærere i Grønland. Sprogcentret i Sisimiut administrerer Hjemmestyrets tilskud og kan rådgive om procedure ved ansøgning.

Endelig skal man vide, at efterskolen er meget populær i Danmark, så nogle skoler bliver hurtigt fyldt op. Det er en god idé at være i meget god tid – gerne 1-2 år før skolestart. Det giver den bedste valgmulighed.

Ved valg af skole er det endvidere vigtigt at se på, hvor langt der er mellem skole og kontaktfamilie. Selv om Danmark er et lille land, er det meget dyrt og tidskrævende at rejse tværs over landet for at tilbringe weekend eller ferie hos kontaktfamilien.

# Vigtige adresser

Sprogcentret

Oqaatsinik Pikkorissarfik

P.O. Box 3019

Siimuup Aqquserna 32

DK-3911 Sisimiut

Tlf.: (00299) 86 67 00

Fax: (00299) 86 68 00

[www.oqaatsit.gl](http://www.oqaatsit.gl)

E-mail: [sprogcenter@oqaatsit.gl](mailto:sprogcenter@oqaatsit.gl)

Efterskolernes Sekretariat

Vartov

Farvergade 27, opg. H., 2.sal

DK-1463 København K

Tlf.: (+45) 33 12 86 80

Fax: (+45) 33 93 80 94

[www.efterskole.dk](http://www.efterskole.dk)

E-mail: [sekretariat@efterskole.dk](mailto:sekretariat@efterskole.dk)

# Hjemmefra - på efterskole

*- om unge grønlandere på efterskole i Danmark.*

En dokumentarfilm på 48 minutter af Hans Wessing

En stor tak til alle medvirkende i filmen, til filmholdet, baggrundsgruppen og til de primære bidragsydere, som er:

- Sprogcentret i Sisimiut
- Dansk Folkeoplysnings Samråd
- Undervisningsministeriets tips- og lottomidler
- Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler

Produceret i et samarbejde mellem Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler og Wessing Film & TV.

Idé og baggrundsgruppe: Karl Aage Larsen, Rimdal Høegh, Sven Rehn, Amalie Lyberth, Sophus Bang Nielsen og Else Højlund.

Instrueret, fotograferet og produceret af Hans Wessing.

Klipning: Peter Jensen / Inuk Media og Hans Wessing.

Interview, oversættelse og indtaling: Rimdal Høegh.

Konsulent: Else Højlund.

Filmen (ISBN nr.: 87-88152-626) kan bestilles i Efterskolernes Sekretariat.

1 stk. folder følger med ved køb af filmen. Flere foldere kan rekvireres i Sprogcentret i Sisimiut eller i Efterskolernes Sekretariat.

November 2000

Wessing Film & TV, Absalonsgade 13, 5000 Odense C.

Tlf.: (+45) 66 17 77 17, [www.wessingfilm.dk](http://www.wessingfilm.dk)

